

Tillhörighet:	Instruktionsnivå:	Ort (er):
Riskhantering Borlänge/Luleå	Anläggning	Borlänge
Sekretessnivå:	Datum:	Gäller till:
Intern	15.09.2022	15.09.2025
Utfärdare:	Fastställare:	
Stenberg, Jan (jan.stenberg@ssab.com)	Eriksson, Mia (mia.eriksson@ssab.com)	

Revisionstext: Tagit bort text och lagt till text under punkt 2 – se gulmarkerat

Kommunikation om Risker Innan Arbete

1 Syfte

Arbetsättet med "Kommunikation om Risker Innan Arbete" (RIA) syftar till att kommunicera kring specifika risker som finns i linjen/utrustning/området och eventuella tillkommande risker vid utförandet av arbetet. RIA utfärdare får genom RIA också kännedom om att Utförare av arbete finns i anläggningen.

RIA-blanketten är ett hjälpmedel som ska användas för att förenkla kommunikationen om risker mellan Utförare av arbete och RIA utfärdare.

Innan arbetet startar ska det specifika arbetet och alla dess arbetsmoment riskbedömas.

Det är Utförarens arbetsgivare som ansvarar för att riskbedömning utförs.

Praktiskt innebär detta på SSAB att Utförare av arbeten gör riskbedömning av eget arbete enligt uppställda rutiner. Riskbedömningen ska vara dokumenterad och kunna presenteras vid förfrågan.

Om arbetet upplevs som osäkert eller ouppklarade säkerhetsfrågor föreligger efter att "Kommunikation och Risker Innan Arbete" skett, ska inte arbetet påbörjas innan situation tydliggjorts.

1.1 Arbetstillstånd

För vissa arbeten kopplat till bl.a. kemikalier, media ledningar och trycksatta anordningar är säker avställning samt denna blankett SSABs arbetstillstånd för arbetet.

1.2 Definition av begrepp och roller

Följande begrepp används i denna riktlinje:

RIA utfärdare (hädanefter i dokumentet kallat Utfärdare)	Anläggningsägaren eller dennes delegerade representant. Oftast i driftorganisationen.
Utförare av arbete (hädanefter i dokumentet kallat Utförare)	Person/er som ska utföra arbetet som kommer från annat företag eller har annan organisatorisk tillhörighet än den anläggningen tillhör. Oftast från underhållsorganisationen eller entreprenörer.
RIA	Arbetsättet med "Kommunikation om Risker Innan Arbete"
RIA-blankett	Blanketten "RIA - Kommunikation om Risker Innan Arbete" är ett hjälpmedel för kommunikationen om risker mellan Utförare av arbete och beställare
RIA-utbildning	Standardiserad utbildning gällande arbetsättet med "Kommunikation om Risker Innan Arbete" Anmäl till utbildningen i personec utbildningskod A201

1.3 Delegering

Efter genomförd RIA-utbildning för utfärdare ska delegering ske av närmaste chef via [Blankett för delegering](#). Vid byte av chef behövs ingen ny delegering. Vid byte av arbetsplats ska ny delegering göras.

Omfattning

2 Omfattning

Arbetsättet "RIA - Kommunikation om Risker Innan Arbete", skall alltid användas vid samtliga arbeten som kräver ingrepp i linjen/utrustning eller tillträde till område innanför skyddsbarriärer (räcken, staket eller ljusbommar).

RiA skall dock **alltid** användas vid arbete oberoende av lokal samordningsplan.

- på kran och kranbanor
- i kulvertar
- i slutna utrymmen, tankar och cisterner
- batteriladdningsplatser
- vid ingrepp i trycksatta anordningar
- vid ställningsbyggnation

RiA-arbetsättet skall också användas där anläggningsägaren så skyltat.

Gäller personer från annat företag eller med annan organisatorisk tillhörighet än den anläggningen tillhör. Noterbart är att där RiA arbetsättet inte behövs ska alltid kommunikation ske med personal i det område man besöker.

Där det finns en lokal samordningsplan så är det endast samordningsansvarig, eller av den utsedd person som har god kännedom om den redan framtagna samordningsplanen, får fylla i RIA-blanketten tillsammans med Utförare. Det tillkommande arbetet ska bedömas med avseende på de samordningsrisker som kan finnas. Befintlig samordningsplan ska uppdateras om så behövs.

2.1 Undantag

Anläggningsägare bestämmer i samråd med utförarorganisation på vilka arbetsställen som Kommunikation före och efter jobb alltid måste ske.

Beslut om undantag ska fattas av anläggningsägaren efter samråd med den lokala arbetsmiljökommittén. Undantagen ska vara dokumenterade i arbetsplatshandboken samt vara kända av Utförare och Utfärdare.

Generella undantaget från arbetsättet med "Kommunikation om Risker Innan Arbete" är arbete i ställverk och el-rum, spårarbeten och transporter. Observera att vid undantag ska arbeten riskbedömas av Utförare enligt fastställda rutiner.

2.1.1 RiA-hantering när anläggning är obemannad

Om anläggning inte är i drift och är obemannad skall ändå Utförare genomföra RiA arbetssätten, men på egen hand enligt dessa fastlagda rutiner.

Alla 5 nedanstående förutsättningar skall vara uppfyllda innan arbete får påbörjas:

- a) Arbete utförs med minst 2 personer/Utförare
- b) RiA blankett skrivs, och skrivs under av Utföraren på raden för Utförare. Blankett sätts upp på ordinarie RiA plats eller dörr in till detta utrymme. Då ingen RiA-Utfärdare finns tillgänglig och detta inte är påskrivet **måste** Utförare gå igenom varje punkt på RiA blanketten. Kontrollpunkterna **måste** uppfyllas genom kännedom / kontroll dokument i EMS/APH
- c) Verksamhet vid angränsande avdelningar/områden skall informeras av Utförare
- d) Arbetsområde och ev. manöverplats skall alltid spärras av med röd vitt band, avspärrning märks enligt rutin med telefonnummer/namn
- e) Säker avställning(bryt och lås) skall alltid göras. (undantag vid själva provkörningsmomentet)

RiA skrivs av, efter genomfört arbete av Utförare på sin rad och sparas på platsen enligt punkt b.

Kan inte RiA blankett fyllas i p.g.a. brist på kunskap eller att information inte finns att tillgå för att kunna svara på kontrollpunkterna i blanketten ska inte arbete utföras. Måste insats göras som vid ev. krissituation eller annan akut situation får i så fall anläggningsägaren lov att kontaktas och denne får sedan säkerställa att en RiA Utfärdare kommer till platsen där arbete ska utföras.

2.1.2 Visuellt RiA (RiA-tavla)

Att använda visuellt RiA ska alltid betraktas som ett undantag. Beslut om användande fattas i den lokala arbetsmiljökommitté. Utformandet av RiA-tavlan samt skapande av arbetssätt för användande görs gemensamt av Anläggningsägaren, Utfärdare och skyddsorganisation.

Kompetenskrav för genomförande av arbetssättet med ”Kommunikation om Risker Innan Arbete”

3 Minimikrav

Minimikrav på Utfärdare för att genomföra arbetssättet Kommunikation om ”Risker Innan Arbete”:

- God kännedom om risker på arbetsplatsen/området
- God processkännedom
- Genomgått RIA-utbildning
- Skriftligen delegerad av Anläggningsägaren

Minimikrav på Utförare för att genomföra arbetssättet ”Kommunikation om Risker Innan Arbete”

- Genomgått RIA-utbildning

3.1 Beskrivning av arbetssätt

”Kommunikation om Risker Innan Arbete” ska ske samma dag och innan arbetet påbörjas.

3.2 Ifyllning av blankett

RIA-blanketten fylls i tillsammans av Utfärdare och Utförare.

Utfärdare går tillsammans med Utförare i genom samordnings/lokala risker samt vilka förebyggande åtgärder som ska vidtas för att undvika dessa.

Innan RIA-blanketten signeras av både Utfärdare och Utförare ska dessa båda ha försäkrat sig om att information om risker, eventuella åtgärder och arbetsutförande är klargjorda.

3.3 Visualisering av RIA-blanketter

När RIA-blanketten är aktuell ska den finnas väl synlig på väl uppmärkt plats på arbetsområdet.

3.4 Angränsande arbeten

Innan RIA-blanketten fylls i av Utfärdare och Utförare ska alltid aktuella/giltiga RIA-blanketter gås igenom tillsammans. Detta för att säkerställa att de arbeten som utförs i anläggningen inte krockar tidsmässigt eller platsmässigt med varandra. Om två eller flera arbeten angränsar till eller går i varandra ska dessa samordnas via ett lokalt samordningsmöte.

3.5 Besök på arbetsstället och genomgång av risker

Utfärdare bör alltid tillsammans med Utförare besöka det ställe där arbetet ska utföras. Detta för att se avgränsningar för arbetet samt intilliggande risker. Undantaget är traverser/traversbanor och ställverk.

Utfärdare och Utförare ska tillsammans besöka det aktuella arbetsstället innan arbetets start. Om besök inte genomförts ska motivering skrivas varför arbetsplatsen inte besökts.

3.6 Flera Utförare av arbete

Om Utförare av arbetet består av en yrkesgrupp på två eller flera personer utfärdas en RIA-blankett för det aktuella arbetet. Om Utförare är representant för en grupp av personer **ska** representanten vidare kommunicera riskerna till samtliga som medverkar vid genomförandet av arbetet.

3.7 Arbete i linjen utfört av driftpersonal

När driftpersonal ska utföra arbete i linjen ska de innan arbetet påbörjas ta del av samtliga aktiva RIA-blanketter.

3.8 Giltighet

RIA-blanketten är giltig så länge arbetet pågår och förutsättningarna inte har förändrats. Dock max 24 timmar.

Om arbetet ändras eller förutsättningarna förändras ska befintlig RIA-blankett uppdateras eller ny RIA-blankett skrivas. Detta för att säkerställa att nya risker analyseras och hanteras.

Vid skiftöverlämning ska RIA-blanketten överlämnas mellan ny och gammal Utfärdare och mellan ny och gammal Utförare. Kommunikation om risker mellan Utfärdare och Utförare behöver inte ske vid respektive överlämning. Gammal Utfärdare informerar om RIA-blankettens innehåll och dess funna risker till ny Utfärdare. Samma förfaringssätt gäller för Utförare.

3.9 Efter utfört arbete

Efter utfört arbete ska Utfärdare och Utförare tillsammans signera på RIA-blanketten att arbetet är utfört och att arbetsplatsen är återställd. Platsen bör besökas innan blanketten signeras. När detta är klart anses arbetet avslutat.

Efter signering av både Utfärdare och Utförare är RIA-blanketten inte längre giltig.

3.10 Arkivering

Använda RIA-blanketter ska arkiveras hos Anläggningsägaren i tre månader, enligt gällande lagkrav

Förklaring av punkterna i blanketten ”RIA – Kommunikation om Risker Innan Arbete”:

Sida 1:

1. **Beskrivning av arbetet** -Beskrivning av arbetets omfattning eller arbetsordernummer.
2. **Utfärdat – datum, tid** - Datum samt tid när blanketten fylls i. Blanketten ska utfärdas samma dag men innan arbetet påbörjas
3. **Utförare av arbete** - Namn på person som ska utföra arbetet. Är det en extern firma som ska utföra arbetet ska företagets namn fyllas i. Det är mycket viktigt att tydligt fylla i telefonnummer där man kan nå Utförare då arbetet pågår. Viktigt också att fylla i hur många personer som ingår i arbetet. I händelse av nödsituation är detta viktigt.
4. **RIA-utfärdare**-Namn och telefonnummer på den som utfärdar RIA-blanketten
5. **Information** om säkerhetsregler på arbetsplatsen, samt genomgång av de identifierade Riskområden som finns där arbetet ska utföras.
6. **Genomgång av samordningsrisker samt beslut om åtgärder.**
Planering av arbetet för att undvika samordningsrisker, angränsande arbeten som genomförs och kan påverka det Utföraren ska arbeta med.

För mer skrivyta, använd blankettens baksida. – Räcker raderna inte till för att beskriva risker samt eventuella åtgärder använd baksidan på blanketten som skrivyta samt fyll i rutan.

RIA utfärdare informerar om riskerna på arbetsplatsen. Speciellt viktigt om du inte har kännedom om arbetsplatsens risker. Exempelvis skadligt buller svetsarbeten eller andra risker.

- **Ska arbete utföras på eller vid/under kran/kranbanor**, behövs avspärrningar, låsning av kran etc.
- **Ska arbete utföras där trafik förekommer?** järnväg, transport i portar då behövs avspärrningar, låsning av kran etc.
- **Har du kommunicerat med angränsande verksamhet/ arbeten**, t.ex. traverskörning (Kontroll av Samordningsplan eller andra RIA-blanketter) t.ex. kontaktat traversförare.
- **Ska ingrepp i skyddsutrustning göras.** t.ex. staket tas bort etc. säkerställ att staket återmonteras.
- **Ska arbete ske i ”slutna utrymmen”** ex kulvertar tankar etc.
- **Behövs gasfrihetsförklaring?** Kontakta Brand- & Säkerhetstjänst, tfn 724 84 eller 724 83. Larmmekaniker tillhandahåller blankett
- **Krävs Bryt och Lås (säker avställning)?** – Vid ”Ja” se EMS dok.nr. [0000027431](#). Följ aktuella Bryt och Lås instruktioner.
- **Säker avställning** - Innan ett jobb ska påbörjas krävs en säker avställning. Den säkra avställningen kan göras på tre sätt:
 - a) Fastställd rutin finns (arbetsinstruktion).
 - b) Bryt och lås finns för det aktuella, enskilda objektet.
 - c) Tillfällig instruktion för säker avställning skapas (skriftlig förebild). (Detta krävs då varken a eller b finns eller då a och b inte helt täcker säker avställning för det aktuella jobbet).

En skriftlig förebild är en tillfällig skriftlig instruktion för avställning/påställning, alltså en för arbetet speciellt framtagen instruktion där arbetsgången för att göra arbetsplatsen säker beskrivs.

För att kunna utfärda en skriftlig förebild krävs:

- Anläggningskunskap för den aktuella anläggningen och yrkeskunskap för det aktuella jobbet.
- Kontroll av ritningsunderlag.
- Framförhållning – Framtagande av skriftlig förebild ska göras i god tid innan jobbet ska utföras.

7. **Ska tillfälliga Heta Arbeten utföras?** – Vid "Ja" se EMS dok.nr. [0000023792](#).
8. **Ska arbete i mediaförande/trycksatta anordningar ske?**
– Mediaförande/trycksatta anordningar är en sammanfattande benämning på tryckkärl, vakuumkärl, cistern och rörledning.
Om ja, är skriftlig förebild samt denna blankett SSABs arbetstillstånd för arbetet.
Arbete i mediaförande/trycksatta anordningar ska alltid föregås av en säker avställning. Se EMS dok.nr. [0000027433](#), [0000017948](#), [0000023792](#), AFS 2017:03.
9. **Ska arbetet utföras i/vid explosionsklassat område/anläggning eller brandfarlig vara?** - Vid arbete i eller invid mediasystem/ anläggning som innehåller explosiv eller brandfarlig vara ska arbetssättet med "Kommunikation om Risker Innan Arbete" samt säker avställning tillämpas. Vid arbete på eller invid brandfarlig vara ska "Föreståndare brandfarlig vara" kontaktas. Se EMS dok.nr. [0000023792](#), [0000024385](#), [0000025458](#), [0000022711](#).
10. **Ska arbete ske i/vid utrustning som avger joniserande eller laserstrålning?** - Vid arbete som innebär ingrepp i utrustning, eller i dess gällande skyddsområde, som avger joniserande strålning ska lokalt ansvarig för joniserande strålning kontaktas och SSABs rutiner för joniserande strålning ska följas. Se EMS dok.nr. [0000022764](#).
Laserstrålning: Vid arbete som innebär ingrepp i utrustning som avger laserstrålning ska samordningsansvarig för laserstrålning kontaktas och SSABs rutiner för laserstrålning ska följas. Se EMS dok.nr. [0000022847](#).
11. **Ska ingrepp göras i byggnaden eller i marken, s.k. byggnads- eller anläggningsarbete?** - Om ja; SSAB är BAS P och BAS U om inget annat har avtalats. Denna RIA-blankett är också arbetsmiljöplan för det aktuella arbetet. Se EMS dok.nr. [0000024007](#).
12. RIA utfärdare **Har gett information om utrymning, larm**, vad som gäller vid utrymning. Tänk på att informera om de olika larm (hur de låter och vad som gäller då), skyddsanordningar, förbandslåda, brandsläckare mm som finns. Informera också vilken vägpunkt som är den närmsta vid eventuell utrymning.

13. RIA utfärdare bör alltid tillsammans med Utförare besöka det ställe där arbetet ska utföras. Detta för att se avgränsningar för arbetet samt intilliggande risker. Undantaget är traverser/traversbanor och ställverk.
När arbetsstället är okänt för Utförare ska dock besök alltid ske.
Om Nej! motivering varför besök inte har genomförts.
14. **Kommunikation om Risker Innan Arbete har skett** - Innan RIA-blanketten signeras av både Utfärdare och Utförare ska dessa båda ha försäkrat sig om att information om risker, eventuella åtgärder och arbetsutförande är klargjorda.
15. Arbetet avslutat - Arbetsplatsen återställd - Efter utfört arbete ska Utfärdare och Utförare tillsammans signera RIA-blanketten att arbetet är utfört och att arbetsplatsen är återställd. Platsen bör besökas innan blanketten signeras. När detta är klart anses arbetet avslutat.

Efter signering av både Utfärdare och Utförare är RIA-blanketten inte längre giltig. Arbetstillståndet arkiveras enligt avdelningens rutin för detta
16. Har överlämnat information vid skiftöverlämning för Utförare av arbete och/eller RIA utfärdare - Vid skiftöverlämning ska RIA-blanketten överlämnas mellan ny och gammal RIA utfärdare och mellan ny och gammal Utförare av arbete. Kommunikation om risker mellan RIA utfärdare och Utförare av arbete behöver inte ske vid respektive överlämning. Gammal RIA utfärdare informerar om RIA-blankettens innehåll och dess funna risker till ny beställare. Samma förfaringssätt gällande Utförare av arbete.

Sida 2: Skriftlig förebild

Här beskrivs avställningen av anläggningen i den ordning den skall ske. Beskriv de arbeten som skall utföras för avställningen och namnet på vem som skall göra respektive arbetsmomentet. När arbetsmomentet är utfört signeras respektive arbetsmoment av Utförare. Notera datum och klockslag. Använd blankettens baksida för mer skrivyta.

Exempel på arbetsmoment:

- Brand-/gaslarm bortkopplas
- Stäng ventil nr:
- Öppna ventil nr:
- Kvävgasblås vid:
- Blindflänsa vid:
- Gasfrihetsförklaring
- Heta arbeten tillstånd
- Bryt och lås/arbetsbeskrivning

Utförande

Här beskrivs kort de aktuella arbeten som skall utföras, arbetsordernummer och namn på den som utför respektive arbete. När arbetet är utfört signeras respektive arbete av Utförare av arbeten. Notera datum och klockslag. Använd blankettens baksida för mer skrivyta.

- Efter färdigt arbete skall funktionsprov utföras
- Täthetsprov utföras
- Krävs normenlig kontroll t.ex. radiografering (röntgen)?
- Uppdatering av dokumentation, underlag som behövs för ex. myndighetskontroller.

Återställning

Här beskrivs återställningen av anläggningen i den ordning den skall ske. Beskriv de arbeten som skall utföras för återställningen och namnet på vem som skall göra respektive arbetsmomentet. När arbetsmomentet är utfört signeras respektive arbetsmoment av Utförare. Notera datum och klockslag. Använd blankettens baksida för mer skrivyta.

Exempel på arbetsmoment:

- Ta bort blindflänsarna
- Kvävgas fyll systemet, renblås och lufta av
- Stäng ventil nr:
- Öppna ventil nr:
- Lås upp bryt och lås
- Svetsvakt bevakar till kl. Min 2 timmar efter avslutad svetsning.
- Återställ brand-/gaslarm
- Anmäl återgång till normalt driftsläge
- Täthetskontrollera skarvar, flänsar och liknande som blivit berört av arbetet.